

AI'J PLAT KÖNT PRAOTEN

In deze rubriek vertellen zangers, dichters, troubadours en anderen wat de streektaal voor hen betekent. In hun werk én hun privéleven.

Tekst JOLANDA HOFLAND | Fotografie INGRID SWEERS

Naam: Paulien Hogenkamp
Gebruikt het dialect dagelijks
als: agrarisch coach bij Hogenkamp Agrarische Coaching

Is plat praoten een pré in jouw vak?

“Het was tien jaar geleden niet de ambitie om flink te groeien. Ik begon met de gedachte: het zou al leuk zijn als ik af en toe een boer mag coachen. Inmiddels heb ik een team met negen coaches, therapeuten en psychologen en werken we door heel Nederland. Al zit tachtig procent van onze klanten in het Oosten. En met die tachtig procent praten wij vrijwel alleen maar dialect. Plat praoten is dus inderdaad een pré in ons vak. Als je geen dialect spreekt, sta je meteen al met 2-0 achter. Wij spreken letterlijk en figuurlijk – we zijn allemaal boerenzoons of -dochters – de taal van de agrariër. Als die zegt: ‘Ik bin met de eerste snee bezig’ of ‘Ik heb een koe an de grond lig’n’ of ‘Ik heb de kop vol’, weten wij

precies hoe de vlag erbij hangt. Dat moet zo’n boer niet nog eens hoeven uitleggen.”

Wat heb je zelf met streektaal?

“De streektaal is onderdeel van mijn identiteit. Van mijn eigenheid. Zodra ik merk dat iemand zijn of haar best doet om Nederlands te praten, maar ook dialect kan, schakel ik direct over op het Nedersaksisch. Ik kom uit Salland, woon nu in Twente en heb lange tijd gewerkt in de Achterhoek. Ik red me dus prima in deze drie dialecten. Het Sallands dialect leerde ik thuis van mijn ouders en van mijn grootouders die bij ons op het erf woonden. Maar later ook op de dorpschool in Oudleusen, een boerendorp in de buurt van Dalfsen met 1.600 inwoners. Ik herinner me

dat in mijn rapport van de lagere school stond: ‘Paulien kent twee talen. Het Nederlands moet alleen nog wat ontwikkeld worden.’ Met andere woorden: het Nedersaksisch gaat haar prima af. Als ik me in het dialect uitdruk, kom ik het dichtst bij mijn gevoel. Ik ben meteen op mijn gemak als ik dialect praat. Toen mijn kinderen klein waren hebben mijn man en ik omwille van hen een tijdje geprobeerd Nederlands tegen elkaar te praten. Maar ik voelde meteen een afstand. Dus daar zijn we snel mee opgehouden.”

Zorgt het dialect voor een taalbrug?

“Zeker. Praten in de streektaal is ongecompliceerd, warm en vertrouwd. En zoals gezegd, ik voel me erg op mijn gemak als ik dialect kan

Paulien in gesprek met een van de agrariërs die ze coacht.

praten. En ik merk dat hetzelfde geldt voor de agrariërs die ik coach. Gekscherend zeg ik weleens: zat ik overal maar zo op mijn gemak als op mijn werk.”

Wat is je favoriete dialectwoord of -uitdrukking?

“Ik heb d'r nich veur keuzen Tukker te wean. Ik heb gewoon onmeunig mazzel had. Zo voel ik dat echt. Want met de streektaal komen ook gewoontes en gebruiken. Zoals gezegd ben ik opgegroeid op het platteland. Vervolgens woonde ik met mijn gezin een tijdje in Wierden. Hoewel iedereen er vriendelijk was, bleven we elkaar eerst appen of bellen als we bijvoorbeeld een beetje suiker wilden lenen. Of voor we op bezoek gingen. En altijd kwa-

men we binnen via de voordeur. Sinds twee jaar woon ik weer op het platteland, in het buitengebied van Hengelo. Hier gedij ik toch beter. We zitten tussen drie melkveehouders in, bij wie we via de bijkeuken gewoon naar binnen lopen en ze komen bij ons ook achterom. Hebben ze wat earpels, courgettes of dahliaknollen over, dan vragen ze of ik wat wil. In ruil krijgen ze van mij eieren of peertjes van eigen boom. En als het zo uitkomt, drinken we een kop koffie. Gemoedelijk.”

Gaat de streektaal verdwijnen?

“Het is volgens mij geen kwestie óf die verdwijnt, maar wanneer. Hetzelfde geldt voor het Nederlands. En dat vind ik eigenlijk nog erger. In de wat grotere steden is Engels

nu al de voertaal in winkels en restaurants. De komende veertig jaar hoor je overal nog wel het dialect, daarna wordt het spannend. Ik denk dat er steeds minder jongeren – die grens ligt zo bij de 35 jaar – dialect praten. Ook de jonge agrariërs die ik coach, beheersen nauwelijks nog het Nedersaksisch. Misschien is dat inderdaad jammer. Ikzelf heb een paar vriendinnen die al van baby af aan in mijn leven zijn. We zijn compleet verschillend en op alle fronten verschillende kanten opgegaan. Toch blijven we altijd vriendinnen. Niet alleen vanwege een gezamenlijk verleden en dezelfde soort roots, maar vooral omdat we dezelfde taal spreken. Want wat kunnen wij lachen met elkaar in onze eigen moedertaol!” ■